

Variety of villa exploitation: From agriculture to aquaculture

1. *CIL* 14.4328 = *AE* 1910.103, Ostia

Silvano sacr(um) / P(ublius) Luscius Bergil/ianus sacerdos / dei Liberis Patris / Bonadiensium / Silvano sancto / cui magnas gratias a/go conducto(r) aucupiorum.

2. *Dig.*, 47.10.13.7 (Ulpianus 57 *ad edictum*)

Si quem autem ante aedes meas vel ante praetorium meum piscari prohibeam, quid dicendum est? Me iniurarum iudicio teneri an non? Et quidem mare commune omnium est et litora, sicuti aer, et est saepissime resciptum non posse quem piscari prohiberi (...) Usurpatum tamen et hoc est, tametsi nullo iure, ut quis prohiberi possit ante aedes meas vel praetorium meum piscari: quare si quis prohibeatur, adhuc iniurarum agi potest.

3. *Dig.* 1.8.2-4 pr. (Marcian. *Inst.* III)

*Nemo igitur ad litus maris accedere prohibetur piscandi causa, dum tamen villis et aedificiis et monumentis abstineatur, quia non sunt iuris gentium sicut et mare: idque et divus Pius piscatoribus Formianis et *Capenatis (?Caienatis?) rescripsit.*

4. *Cic.*, *de Off.* 3.59

Tum Canius “quaeso”, inquit, “quid est hoc, Pythi? tantumne piscium? tantumne cumbarum?” Et ille: “Quid mirum?” inquit, “hoc loco est Syracusis quidquid est piscium, hic aquatio, hac villa isti carere non possunt”.

Select Bibliography

- Bannon, C. J. (2009). *Gardens and Neighbors. Private Water Rights in Roman Italy*. Ann Arbor.
- Bekker Nielsen, T., and Bernal Casasola, D. (2010). *Ancient Nets and Fishing Gear. Proceedings of the International Workshop on “Nets and Fishing Gear in Classical Antiquity: A First Approach”*. Cádiz, november 15-17, 2007. Cadiz and Aarhus.
- Horden, P., and Purcell, N. (2000). *The Corrupting Sea. A Study of Mediterranean History*. Oxford.
- Marzano, A. (2007). *Roman Villas in Central Italy. A Social and Economic History*. Leiden.
- Marzano, A. and Brizzi, G. (2009). ‘Costly Display or Economic Investment? A Quantitative Approach to the Study of Roman Marine Aquaculture’, *JRA* 22: 215-230.
- McCann, A. M., et al. (1987). *The Roman port and fishery of Cosa: a center of ancient trade*. Princeton.
- Traina, G. (1988). *Paludi e bonifiche del mondo antico*. Rome.